

Ruimte geven is essentieel

Moestuin Leyduin

is een CSA-zelfoogsttuinderij bij Heemstede. Deelnemers kopen een oogst-aandeel waarmee ze een heel seizoen (ongeveer 30 weken) kunnen komen oogsten. De exploitatie van de tuinderij is in handen van twee tuinders die samenwerken in VOF Moestuin Leyduin. Stichting Moestuin Leyduin bewaakt de continuïteit en de uitgangspunten van de tuinderij. Ze is daarmee de opvolger van Stichting De Nieuwe Akker die de tuinderij in 2011 heeft opgericht. Er worden 280 aandelen verkocht. Er is een lange wachtlijst.

moestuinleyduin.nl

Wil je een collectieve zelfoogsttuinderij oprichten dan is Moestuin Leyduin het modelvoorbeeld.¹

Toen ik eind 2014 gevraagd werd om de exploitatie van Moestuin Leyduin over te nemen, aarzelde ik geen moment. Ik was al een jaar verbonden aan de tuin. Ik had genoten van het werk, de mensen, de plek. Van De Nieuwe Akker en mijn voorganger Erik de Keulenaar had ik de ruimte gekregen om me goed in te werken.

¹ In DP 2019-4 beschrijft Marlies Pierrot het ontstaan en de ontwikkeling van Moestuin Leyduin in het artikel 'Hoe doe je dat, een collectieve moestuin opzetten?'

Ik wist ook dat het niet altijd makkelijk zou zijn. Het initiatief was met veel idealisme gestart, er werd veel ad-hoc besloten zoals dat hoort in een pioniersfase. Nu werd het tijd om na te denken over een goede taakverdeling tussen tuinder en bestuur en om duidelijke afspraken te maken over de financiën. Complex daarbij was dat er snel na Moestuin Leyduin nog twee tuinderijen waren opgericht met elk hun eigen investeringsbehoeften, nieuwe samenwerkingspartners en dat er verschillende bestuurswisselingen waren.

Ondertussen groeide op Moestuin Leyduin het deelnemersaantal gestaag, waren er steeds meer mensen die vrijwilligerswerk wilden doen, was er een hechte groep zorgvragers, hadden we stagiairs van de

Warmonderhof en kregen we veel aanloop van mensen die het natuurgebied bezoeken waarin de tuin is gelegen.

Voor mij was het belangrijk om goed te bedenken wat ik als mijn taak beschouwde, hoe ik de inzet en de ervaring van de vrijwilligers de juiste ruimte en waardering gaf, wat ik zelf in handen wilde houden, wat ik uit wilde besteden aan professionals. Een aantal deelnemers vroeg ik om mee te denken over organisatorische vragen. Het ging niet zonder slag of stoot maar uiteindelijk werd er voor gekozen om Moestuin Leyduin te verzelfstandigen. Begin 2018 is stichting Moestuin Leyduin opgericht. Met de stichting heb ik een overeenkomst gesloten waarin de belangrijkste uitgangspunten staan (zelfoogst, gemeenschapstuin, BD-teeltwijze, ruimte voor dagbesteding en stagiairs). Als de tuinder vertrekt blijft alles wat voor de tuinderij aangeschaft is achter. Er wordt geen overname of goodwill gevraagd.²

De tuinderij is van de deelnemers. Samen maken ze de tuin mogelijk. Door het kopen van een aandeel zorgen ze voor de financiering. Samen zorgen ze voor de sfeer, de waardering en de aandacht die de tuinderij krijgt. Dat uit zich in gastvrijheid naar elkaar, bereidheid om te delen in de oogst, waardering naar de vrijwilligers en tuinders en nieuwe initiatieven. Zo ontstond zelfs een eigen Leyduinlied dat tijdens het oogstfeest

² Sinds begin 2019 is deze overeenkomst afgesloten tussen de stichting en VOF Moestuin Leyduin.

uit volle borst word gezongen. In de communicatie naar nieuwe deelnemers wordt dat steeds benadrukt. Naar Moestuin Leyduin kom je niet als klant of consument maar als deelnemer en deelgever.

Als ik op de afgelopen vijf jaar terugkijk, heb ik veel geleerd over samenwerken. Het gesprek aangaan, luisteren, ruimte geven is essentieel. Vrijwilligers en deelnemers willen gezien en gehoord worden. Ze willen initiatief kunnen nemen maar er is ook behoefte aan een kader, richting, iemand die knopen doorhakt en voorwaarden schept. De tuinder is daarin een belangrijke spil. Het verhaal dat je vertelt, de vragen die je stelt. Dit elke dag doen, ook als het druk is in het hoogseizoen, het weer tegenzit, iets met een teeltfout gaat, jezelf ergens mee zit, is een hele opgave en lukt ook niet altijd. Ik ben daarom blij dat ik het tuinderschap nu deel met Marja Dijkzeul. Net als alle samenwerking is ook dat weer zoeken, tijd vinden voor overleg, eerlijk uitspreken waar je tegen aanloopt, automatiseren uitschakelen. En dat alles onder het motto: samenwerken is nooit af en levert altijd meer op dan je denkt.

- *Tools voor teams*, Jaco van der Schoor en Thijs Rijnbergen.
- *Vind je Ikigai*, Héctor Garcia en Francesc Miralles.
- *Een kader voor managementvaardigheden*, Robert Quinn.

Kijkend naar deze samenwerking

Marga Verheije organiseert samenwerking langs vier dimensies. Bestaansgrond: wat leveren we precies, waarom en hoe? Hoe karakteristieker het 'product' voor precies die afnemers, hoe levensvatbaarder de organisatie. Omgeving: het krachtenveld om het bedrijf. Wie en wat is er om ons heen, wat speelt daar allemaal, waarmee moeten we rekening houden? Inrichting: mensen, dingen en processen een plek geven, waardoor ieder zich thuis voelt, talent vruchtbaar kan inzetten, in gestructureerd overleg dat leidt tot heldere besluiten, waardoor je met elkaar effectief aan de slag kunt en je thuis voelt. En tenslotte dynamiek: hoe je met elkaar omgaat en uitwisselt in een prettig werkklimaat. Een doorgaand proces van wennen, jezelf trouw zijn, aanpassen, in contact blijven, luisteren en grenzen afbakenen. (HJS)

Marga Verheije is sinds 2014 tuinder van Moestuin Leyduin.

"De deelnemers, de gemeenschap maken door de aanschaf van een oogstaandeel de tuin mogelijk. Op haar

beurt zorgt de tuin er voor dat de gemeenschap groeit en bloeit. Een prachtige kruisbestuiving"